

tasfiyeden çözüm çıkılmaz

YEŞİM ERGÜN

Hepimizin bildiği gibi bu aralar çokça 'açılım', 'demokrasi', 'barış' tartışmalarına tanıklık ediyoruz. Hatta tüm politika bu ana konu çerçevesinde şekilleniyor. Yani her konu aslında Kürt sorununun prizmasında kırılarak yansıyor ve her konu bu soruna tabi olarak şekilleniyor. Islak imza tartışmaları, başbakan ile genelkurmay başkanının 1,5 saatlik görüşmesi, arkasından yapılan anlaşmalar. Kürt Sorunu üzerinden yapılan pazarlıklar.. Kürt özgürlük hareketini tasfiye girişimleri.. Aynı çözümsüzlük politikaları ekseninde değişen bölgesel çıkarlar. Bu sürece dair tüm kesimlerden de farklı farklı politik görüşler atılıyor ortaya. Sürece müdahale etmenin bir aracı olarak tüm demokrasi güçlerini kapsayacak bir demokrasi cephesi yerine grupların dar politik çıkarları doğrultusunda formülasyonlar atılıyor ortaya. Bazı kesimlerde de soruna tepkisizlik hakim siyaset oluveriyor.

Açılımın bir ABD oyunu olduğunu söyleyip Türkiye çözümünü açıklamak isteyenler var:

"Hiç kuşkusuz TKP emperyalist yayılmacılığın silahlı biçimler olarak yüz binlerce, hatta milyonlarca insanın yaşamına malolmasının önüne geçilmesinden yanadır. Ancak emperyalistler yalnızca silah tekellerini memnun etmek için değil, kendi planlarının önünde engel olanların direncini kırmak için de işgale ya da silahlı müdahaleye yönelmektedirler. Komünistler ola-

rak bizler emperyalistlerin yalnızca işgal girişimlerine değil, kendi çıkarları doğrultusunda hazırladıkları her tür plana, hangi barışçı görünüme bürünürse bürünsün, karşı koymayı görev biliriz." (TKP açıklaması, 21.10.2009.)

'Her şey yoluna girdi, Türkiye demokratikleşecek' diyenler de başka bir tarafı oluşturuyor: "Savaş bitiyor. Kandil'den ve Mahmur'dan gelecek yarın sabah Habur kapısından girecek olan grup akşama evinde annesinin yaptığı içli köfteleri yerse bu ülkede silahlar susar." (Ahmet Altan, Taraf, 18.10.2009.)

Peki, biz bu tartışmaların neresinde duruyoruz? Ve "Kürt açılımı" olarak başlayıp "milli birlik" projesine dönen süreç nereye eviriliyor?

20 Ekimde Kandil'den ve Maxmur'dan barış elçileri geldi. Kürt halkı çok büyük bir heyecanla ve umutla karşıladı Öcalan'ın çağrısı ile gelen bu heyeti. Herkes yaşanan acıların son bulmasına dair isteklerini yansıttı sokaklara. Aynı zamanda sürece kuşkuyla bakmayı da ihmal etmeden devletin inkâr politikalarından vaz geçmesi umudu ile demokrasi için bir adım atılabilir mi diye beklemeye koyuldu.

Önce Kürt halkının meşru sevincine karşı başbakan Erdoğan ve tüm medya kuruluşları sırayla rahatsızlıklarını ifade etti. Başbakan Ağrı ve Erzurum'da yaptığı konuşmalarda, Maxmur ve Kandil'den gelenlerin Habur'dan giriş yapma-

20 Ekimde Kandil'den ve Maxmur'dan barış elçileri geldi. Kürt halkı çok büyük bir heyecanla ve umutla karşıladı Öcalan'ın çağrısı ile gelen bu heyeti. Herkes yaşanan acıların son bulmasına dair isteklerini yansıttı sokaklara. Aynı zamanda sürece kuşkuyla bakmayı da ihmal etmeden devletin inkâr politikalarından vaz geçmesi umudu ile demokrasi için bir adım atılabilir mi diye beklemeye koyuldu. Başbakan Ağrı ve Erzurum'da yaptığı konuşmalarda, Kürtleri suçlayarak böyle giderse sürecin tıkanacağı, başa döneceği, her şeyin sil baştan olacağı tehdidinde bulundu.

larından sonra bölgeden yansıyan görüntülerden rahatsız olduğunu açıkladı. Ardından Kürtleri suçlayarak böyle giderse sürecin tıkanacağı, başa döneceği, her şeyin sil baştan olacağı tehdidinde bulundu.

Daha sonra açılıma ara verildiği açıklandı. Başbakanın Pakistan'a giderken uçakta yaptığı, açılıma ara verildiği açıklamasıyla açılım süreci bir başka evreye evrildi. Uzunca bir süreden bu yana açılıma ve Kürt sorununun çözümüne karşı takındıkları şahinçe tutumu yakından izlediğimiz tek yumurta ikizleri CHP ve MHP sürecin kesintiye uğramasını adeta zafer çığlıklarıyla karşıladılar. MHP açısından süreç başından beri zaten bir ihanet süreciydi. CHP'ye göre verilen ara açılımın sona ermesi demektir. Açılımın gerçek yüzünü halk görmüş ve demokratik tepkisini ortaya koyarak açılım balonunu söndürmüştü.

Açılıma ilişkin olarak genel görüşme açılması için 10 Kasım'da mecliste yapılan ön görüşmede hem iktidar hem muhalefet sorunun özünü tartışmamak adına bahaneler üretmeye devam etti. Başbakanın 12 Kasım'da mecliste yapacağı konuşmanın içeriğine dair kulağı delik basın mensuplarının köşelerinde yer verdiği tahminlere bakılırsa hükümet Kürt halkını sürecin dışında tutmaya yönelik formüller aramaktadır.

5 Kasım günü başbakanlıkta yapılan açılım konulu toplantının ardından Radikal'e bilgi veren kaynaklara göre:

"Kandil'deki PKK'luların geniş Türk kamuoyunu tahrik etmeyecek şekilde yürütülmesi doğrultusunda Irak'taki Kürt yönetiminin de devrede olduğu temaslar yürütülüyor. PKK'nın tutumunu değiştirmemesi durumunda bu tür dönüşlere hükümetin izin vermeyeceği bildiriliyor." "O arada, Mahmur ahalisinin yalnızca 'kandırılmış köylülerden' oluşmadığı, aralarında hem 'daha önce Türkiye güvenlik güçlerine saldırılara katılmış, ama şu anda elden ayaktan düşmüş' PKK militanlarının bir tür cephe gerisi hizmet amaçlı barındırıldığı, hem de yeni dağa çıkmak üzere geçiş istasyonu amaçlı olarak oraya gelenlerin bulunduğu yolundaki istihbarat raporları da değerlendiriliyor." (Murat Yetkin, Radikal 6.11.09)

Bu alıntı aslında süreci özetlemeye yarayacak

argümanların olduğu kanısındayım. Özellikle ‘Türk yurttaşları rahatsız edecek şekilde dönüşlere hükümet izin vermeyecek’, ‘Mahmur kampında sadece ‘mağdur’ insanlar değil PKK ile bağlantısı olanlar da olabilir’ vurguları bile yeterli ipuçlarını vermektedir. Örnekleri çoğaltmak mümkün. Bunlar açılım sürecinin, çözümsüzlük sürecinin bir başka versiyonu olduğunun net göstergeleridir. Devlet her zamanki asimilasyoncu mantığını devam ettirmekte ve tasfiyeyi yani çözümsüzlüğü dayatmaktadır. Kürt halkının kolektif haklarını tanımayan bir ‘çözüm’ün geliştirilmeye çalışıldığı açıktır.

Bu çözümsüzlük politikasının yol haritası 5 Kasım 2007’de Beyaz Saray’da Bush ile Erdoğan arasında çizildi. Daha sonra 2009 yılında Obama Nisan başında Türkiye’ye geldiğinde daha olgunlaştırılarak sunuldu. Aşağıda sözü edilen 5 maddelik ‘yol haritası’nı ABD’nin Ortadoğuda statükoyu tahkim etme ve Türkiye’nin Ortadoğuda stratejik güç olma planları doğrultusunda ele almak gerekiyor. ‘‘ABD’nin Kürt sorununda gözetileceği politik hedeflere ilişkin o zaman Bush’a sunulmuş olan raporun daha detaylandırılmış bir versiyonu, Carnegie Uluslararası Barış Vakfı tarafından Henri J. Barkey imzası ve ‘‘Kürdistan Üzerinde Çatışmayı Önlemek’’ başlığıyla 2009 yılı içinde Obama’ya sunuldu. Bu raporda ABD’nin 5 amacı şöyle özetlenmektedir: 1) Kuzey Irak’ta federal, demokratik, istikrarlı ve meşru bir Kürt varlığını yapılandırmak; 2) Kerkük’ün statüsü sorununu barışçıl yollarla çözmek; 3) Türkiye ve Kürdistan Bölgesel Yönetimi (KBY) arasında işleyen bir ilişki geliştirmek; 4) Türkiye’deki Kürt sorununu barışçıl yollarla çözmek; 5) İran ve Suriye’deki Kürt sorunlarına yaklaşımlar geliştirmek.’’ (‘‘Cilalı Çözümsüzlük Devri’’, Sosyalist Demokrasi, 23 Mart 2009.)

ABD, Sofa anlaşması gereği 2010’da askerlerini Irak’tan çekecek. Yani açık işgal halinden örtülü işgal haline geçilecek. Bu durum ise Ortadoğuda kontrol edilebilir bir çatışma zeminini zorunlu kılmaktadır. Çatışmaların merkezinin ise Afganistan’a kayacağı gözlemleniyor. Dolayısı ile Ortadoğuda görece bir istikrara ihtiyaç duyulmakta. Yani PKK bir şekilde dağdan indirilmeli. Kürdistan bölgesel yönetimi ile ilişki-

ler iyileştirilmeli. Burada ise sürece iki yönlü bakmakta fayda var. ABD’nin Ortadoğu ve özellikle Irak’taki çıkarları açısından hayati önemde olan Türkiye ile KBY arasındaki ilişkidir. ABD tarafından bu ilişki her iki tarafa da uzmanca pazarlandı. Kürdistan bölgesel yönetimi, Kerkük’ün statüsü, petrol gelirleri, peşmerge gücü gibi konularda başlangıçtaki konularda hedeflerine ulaşamadıkça Türkiye’nin ‘hamiliğini’ kabul etmeye zorlandı. Türkiye ile KBY arasındaki ilişki ne kadar güçlenirse Ankara ile Bağdat arasındaki ilişki o kadar güçlenecek ve dolayısıyla Türkiye ABD’nin Ortadoğuya açılan kapısı, yeni yüzü olacak. Bu vesile ile enerji hatlarından yararlanacak. Bu anlaşmanın sağlanması için gereken ilk temel koşulu KBY’nin Ankara tarafından tanınması ve PKK’nin dağdan indirilmesi oluşturmaktadır. Raporda da hem PKK’nin silahsızlandırılması ve tasfiyesine yönelik 5 adımlık bir plan yer almakta hem de Washington ve Ankara’nın Irak’taki emellerinin benzer olduğu vurgulanarak şu saptama yapılmakta: ‘‘Uzun vadede Ankara-Bağdat eksenini, Basra Körfezi bölgesinde istikrar için Tahran’a karşı dengeleyici bir işlev görebilir. Ama bu eksenini oluşturabilmek için Türkler Kürt başkenti Erbil’den geçmek zorundalar.’’ Bu saptamalar, dışişleri bakanı Davutoğlu’nun Stratejik Derinlik kitabında çokça değindiği ‘‘yayı ne kadar doğuya gersen, ok sadece doğuda değil, batıda da o kadar uzağa gider’’ türünden incilerle anlam kazanıyor. Koşut olarak ‘‘Türkiye doğu ile batı arasında bir köprü ise, bu köprü’nün güçlü olması için her iki ayağının da sağlam olması gerekir.’’ vb. türünden saptamalar AKP hükümetinin izlediği dış politikanın, Ortadoğuda güç merkezi olma hedefinin, ABD ve AB merkezli bir dış siyaset politikasının gereği olduğunu kavramamıza yarıyor. Bu dış politika hattının içeride demokratikleşmeye bağlı olduğunu düşünenler de var:

‘‘Aktif ve yumuşak güce dayalı dış politika vizyonu ve kimliğinin başarısının iki koşula bağlı olduğunu düşünüyorum. Birincisi, küresel ilgi odağı olma içinde aktif dış politika, iç siyasette siyasi ve ekonomik istikrar, toplumsal güven ve kurumlar arası işbirliğini, dolayısıyla demokrasi-

Açılım süreci geçmişin yöntemleri ile değil belki ama daha stratejik planlanmış bir savaş politikası ile tasfiye sürecine evrilmiştir. Bu durum daha fazla yoksulluk, daha fazla ölüm, daha fazla gözyaşı demektir. Tüm demokrasi güçleri işletilen bu çok yönlü savaş konseptine karşı uyanık olmalı ve halkların özgürlüğü temelinde eşit yurttaşlık haklarını esas alan onurlu bir barışın tesis edilebilmesi için birleşmelidir.

nin güçlenmesi ve yerleşikleşmesini gerekli kılıyor.’’ (E. Fuat Keyman, ‘‘Türkiye’nin dış politikası değişiyor mu?’’ Radikal 2, 8.11.09.)

Bu bağlamda da PKK’nin dağdan indirilmesi gerekmektedir. Askeri yollarla olmuyorsa demokratik yollarla. Ama bu noktada devletin demokrasi tecrübesi ortadadır. Demokratik yol denilince tasfiyeden başka bir yöntem bulamıyor. Konjonktürel durum böyle olunca annelerin gözyaşlarından girip köy isimlerinin değişmesinden çıkmak gibi incir çekirdeği hamlelerle kısıtlı kalan bir sürecin maskesi barış gruplarının gelişinde halkın coşkusuyula indirilince AKP hükümeti basiretsizliğini ‘‘sil baştan’’ teraneleriyle örtmeye çalışıyor.

AKP hükümetinin çok yönlü bir özel savaş politikası ile lehine çevirmeye çabaladığı sürece ilişkin niyetleri ve tasfiye planının adımlarına dair öngürüleri KCK Yürütme Konseyi üyesi Duran Kalkan şöyle değerlendirdi:

‘‘Bu anlamda bizden zayıflık görmek istediği de şu hususlardır: Bir, politik hata yapmamızı istiyor. İki, çeşitli hilelerle temel direnme gücümüz olan gerillayı zayıflatmak ve tasfiye etmek istiyor. Üç, Özgürlük Hareketimizi hem kadrosal, hem de kitlesel düzeyde bölüp parçalamaya, birbirine düşürmeye çalışıyor. Dört, hareketimizin halkla ilişkilerini zayıflatmaya, halkla karşı karşıya getirmeye dönük çaba harcıyor. Kürt örgütlerini bölüp parçalayarak ve Kürt siyasetini kendi içinde çatıştırarak zayıflatmak ve sonuç almak istiyor. Aslında bu imha ve tasfiye planını hayata geçirmek için mevcut Türkiye yönetiminin dayanakları bunlar oluyor.’’ (‘‘Sahte açılımlarla Kürtleri kandıramazlar’’, ANF, 6.11.2009.)

Tüm bu değerlendirmeler ışığında açılım süreci geçmişin yöntemleri ile değil belki ama daha stratejik planlanmış bir savaş politikası ile tasfiye sürecine evrilmiştir. Bu durum daha fazla yoksulluk, daha fazla ölüm, daha fazla gözyaşı demektir. Tüm demokrasi güçleri işletilen bu çok yönlü savaş konseptine karşı uyanık olmalı ve halkların özgürlüğü temelinde eşit yurttaşlık haklarını esas alan onurlu bir barışın tesis edilebilmesi için birleşmelidir. AKP’ye muhalefet partisi gibi konuşup has devlet partisi gibi davranarak ezilen halkları kandıramayacağı gösterilmelidir. Bir yanı ölüm bir yanı yoksulluk olan bu savaşı sona erdirecek olan irade enternasyonalist ve ihtilalci bir sosyalizm anlayışından geçmektedir. Üzerimize düşen sorumluluk ise bellidir. Artık zaman kolları sıvamanın ve harekete geçmenin zamanıdır.